

Рецензія
на дисертацію Музичук Галини Олегівни
на тему «Психологічне благополуччя пацієнтів нейрофункціональної
хірургії», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі
спеціальності 053 — психологія

Дисертаційне дослідження присвячене комплексному теоретико-емпіричному вивченню психологічного благополуччя пацієнтів нейрофункціональної хірургії. У роботі досліджено психологічні аспекти життя пацієнтів хворих на епілепсію та з хворобою Паркінсона, зокрема когнітивне функціонування, емоційний стан, рівень стресу, депресії та тривоги, а також вплив цих чинників на загальний рівень психологічного благополуччя. Особлива увага приділяється таким факторам, як адаптація до хвороби, роль життєвих сенсів, а також питанням ролі соціальної підтримки у лікуванні та її впливу на якість життя хворих.

У вступній частині чітко обґрунтовано наукову і практичну значущість проблеми парадигми психологічного благополуччя. Проаналізовано сучасні інтегровані підходи до розуміння психологічного благополуччя пацієнтів нейрофункціональної хірургії, акцентовано увагу на необхідності вдосконалення профілактичної, діагностичної та психологічної роботи з цією категорією пацієнтів; проаналізовано здобутки та тенденції розвитку сучасної психологічної діагностики, яка використовується у практиці надання психологічних послуг у клініці різних захворювань, зокрема нейрохірургічних, а також можливості її використання у роботі з хворими на фармакорезистентну епілепсію та хворобу Паркінсона. Визначено об'єкт, предмет, мету й конкретні завдання дослідження, окреслено теоретичні засади та емпіричну базу. Окремо акцентовано новизну роботи, яка полягає у тому, що вперше проведено комплексне вивчення структурних особливостей психологічного благополуччя у хворих функціональної нейрохірургії; систематизовано ключові фактори, які впливають на рівень психологічного

благополуччя хворих нейрофункціональної нейрохірургії; розроблено емпіричну модель психологічного благополуччя хворих нейрофункціональної хірургії.

Теоретична частина дослідження розкриває ключові аспекти психологічного благополуччя хворих нейрофункціональної хірургії, котрі включають емоційні, соціальні та духовні компоненти. Включає аналіз їх впливу на загальний стан хворих, які переживають хірургічне втручання та лікування. Підкреслено дослідження важливості соціальної підтримки, яка сприяє підвищенню психологічного благополуччя, що дозволяє краще зрозуміти її роль у адаптації до захворювання. Поглиблено знання про динаміку емоційних станів, таких як тривога та депресія, в контексті психологічного благополуччя. Сформульовано концептуальну модель психологічного благополуччя хворих нейрофункціональної хірургії, яка відображає взаємозв'язок між різними факторами та їхній вплив на загальний емоційний стан хворих. Систематизовано підходи до вивчення психологічного благополуччя в нейрохірургії.

Другий розділ присвячений методичному забезпеченню емпіричного етапу. Використано валідний і надійний психодіагностичний інструментарій, сучасні методи математичної статистики та коректну інтерпретацію даних. Розроблено психодіагностичний комплекс методик, адаптований до специфіки пацієнтів нейрофункціональної хірургії. Вперше комплекс охоплює ключові аспекти психологічного благополуччя, зокрема рівень тривожності, депресивності, життєзадоволеності, суб'єктивного самопочуття та когнітивного функціонування.

У третьому розділі розроблено та уніфіковано протокол психодіагностичного обстеження хворих, який дав змогу оцінити рівень емоційної стійкості та ресурсності хворого; виявити ризики розвитку післяопераційної депресії чи тривожних розладів; визначити рівень когнітивного функціонування та пам'яті; сформувати уявлення про очікування пацієнта від лікування; забезпечити ефективну психоосвітню та

підтримувальну роботу в процесі адаптації. Встановлено суттєвий вплив клінічного діагнозу на якість життя та психологічний стан хворих. Доведено диференційований характер впливу хронічного захворювання на суб'єктивне та об'єктивне функціонування. Виявлено головні негативні предиктори психологічного благополуччя та розроблено чотири психологічні профілі хворих нейрофункціональної хірургії.

Робота виконана на високому теоретичному й методичному рівні, відповідає встановленим вимогам до дисертаційних досліджень, має виражену наукову новизну та практичну цінність. Результати оприлюднені у фахових українських і зарубіжних виданнях, апробовані на конференціях. Перевірка на оригінальність показала високий рівень унікальності тексту (12,3 % текстових збігів).

Водночас для подальшого вдосконалення було б доцільно глибше проаналізувати виявлені емоційні порушення в залежності від профіля хворого.

Висновок. Дисертаційне дослідження є завершеним, актуальним і перспективним науковим здобутком. З урахуванням висловлених рекомендацій та після остаточного редакційного опрацювання тексту роботу можна рекомендувати до захисту на здобуття наукового ступеня. Таким чином, подану на розгляд дисертаційну роботу, з урахуванням раніше висловлених побажань та зауважень та після загального редагування тексту, можна рекомендувати до захисту.

Дисертаційна робота Музичук Г.О. на тему «Психологічне благополуччя пацієнтів нейрофункціональної хірургії» є завершеною, логічно побудованою, самостійною науковою працею, яка виконана відповідно до встановлених вимог, на належному рівні, відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня докторів філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261 (зі змінами); Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування

рішення разової спеціалізованої Вченої Ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2017 року №40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки №759 від 31 травня 2019 року) і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій Вченій раді у галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 – Психологія.

Рецензент:

кандидат психологічних наук
доцент кафедри клінічної психології
Київського інституту сучасної психології
та психотерапії

Іванова Є.О.